

MINNINGARORÐ

Óli Abrahamsen

– Óli á Trøðni - áttati ár, 17. novembur.

Tá ið tú hugsar um fólk, her um vegir, so er mangan at spurningurin stingur seg upp, um hetta er eitt skyldfólk, sum hugsað verður um.

Ættin – ættarlið.

Óli er sonur Thurid og Alexandur Abrahamsen. Tey vóru 15 systkin og øll bógva í Fuglafirði uttan Herman, ið býr Elling í Jútlandi. Jú vit eru í ætt í báðar leggir. Thurid og pápi, Theodor, vóru tríménningar. Omma og abbi Óla vóru Petra og Óli á Bakkanum. Petra og abbi í Toftum, Thomas Johan, vóru systkinabørn. Petra var dóttir Lamba Thomas, langabbabeiggja, sum setti seg niður á Bakkanum í Fuglafirði uttan fyri bøgardarnar tá á døgum. Hann var tvær ferðir giftur og Petra var við seinnu giftu. Fyrra konan doyði í barssilsong. Hon var ættað úr Oyndarfirði.

Mamma og Alexandur vóru javngomul og konfirmeraðust í senn úti á Nesi 1924. Gingið varð úr Oyndarfirði út á Skipanes og ród við báti hiðanifrá út á Nes. Tey vórðu doypt í sama vatni og kallaðu hvørt annað fyri javnaldurin. Foreldur Alexandur vóru Elsebeth Malena Poulsen og Abraham á Bakkanum í Oyndarfirði. Esmalena, sum hon varð nevnd, var dóttir Daniel Peder Poulsen og Johannu Sofiu Horn. Tey settu seg niður á Trøðni í Fuglafirði og fingi 6 børn.

Daniel Peder og Harald Poulsen, abbi ommu, vóru brøður. Teir vóru ættaðir úr Tarti í Oyndarfirði, sostatt verða omma, Lena í Ansastovu og Alexandur triði og annar. Ja, so spennandi kann tað verða, tá ið komið verður til ættina.

Thurid og Alexandur giftust 20. febr. 1935 í Fuglafirði og fingi 15 børn. Í septembur í ár rundaðu tey túsund ára livialdur. Alexandur er uppvaksin í Fuglafirði hjá mammubeiggja sínum, Poul Poulsen og Marin Malenu Eliassen. Tey ynsktu sær ein drong í húsið og kom Alexandur higgar um leið fimm ára gamal.

Barjama og sorg.

Ja, tá ið 15 munna skulu mettast, so skal nógv til fyri at røkka hesum máli. Alexandur var kavari, so hansara virksema var undir vatnskorpu ein stóran part av hansara ævi. Onkuntið leikaði hart á t. d. tá ið Barjama, sum var bretskt farmaskip, sum sigldi á land Úti á Bø sunnan fyri Kirkjubø, tann 26. januar 1952 í kavarakki. Sandgrefstur í Fuglafirði, Ormurin, hevði til uppgávu at fáa ymiskt upp úr lastini á hesum skrokki. Teir arbeiddu fyri tryggingina. Alexandur kavaði og bant fast um nakrar stengur, sum skuldu hivast upp. Tær gliðu úr stroppinum niður á luftslanguna, tí betur við síðuna av honum og luftin kom undan hóast henda brest. Petur Midjord stóð við spælið og bleiv skakkur av hesi hending. Alexandur lá har og fekk ikki rørt seg, men knappliga kom eitt sprek ein 3-4 " planki til hansara, eins og hann var boðsendur, sum hann fekk hendur á og fekk lyft jarnstongaknýtið, so slangan bleiv frí av hesum festi. Hetta var sjáldsamt, og hetta var hansara bjarging.

Ja, Alexandur var nógvastaðni kringlandið og kavaði líka av Trøllanesi til Sumbiar. Brøðurnir Símun(78) og Edmund(73) tóku við arvinum eftir faðir teirra og hava somuleiðis kava ymsastaðni í Føroyum.

Sorg hava Thurid og Alexandur eisini upplivað, tá ið tey mistu Abraham í Grønlandi við einumm útróðrabáti, 28. august 1958, har ród út varð frá skonnartini, Tinganesi, sum Richard Jacobsen í Klaksvík førði. Anton Hansen úr Norðagøtu var formaður á bátinum og hin maðurin var ættaður frá Gjógv, Petur Sivertsen, sonur Petur Jacob og Fredrikku(Drikka) á Flótti og búði í Hósvík. Abraham og hesin maðurin fórust, og Anton kom undan. Hetta var ein sorgardagur í heiminum og í bygðini, tá ið ein tannáringur í ungdomsárum sjólátst.

Kirkjan í Dali

Sum 15 ára gamal 1952 fer Óli at læra til snikkara/ timburmann hjá mammubeiggjanum, Jacob Oluf Jakobsen. Her arbeiddi Óli ein 40 ár. 1960- 1961 var Óli við Ólavi Halga, tí lítið var at gera á verkstaðnum hjá Jacob Olufi. Óli var eisini við at smíða kirkjuna í Dali, sum er eitt meistaraverk í sjálvum sær. At koma undir hesar bitar í hesi kirkju er eins og at trína á ein fótunn til Himmiríkis dyr, so væl alt livir og trínur dansin í hesi handfaring av hesum himmalska portri til ævinleikan . Kirkjan varð lokað inni 1956 og smíðað innan 1957. Tað er ein vøkur flyting, at alt, sum leyst var, varð smíðað í Fuglafirði og ført um fjørðin við útróðrabátinum, Støðini, sum Emil Toftegaard, verfaðir Óla, hevði, til hesa lítlu, fittu, lívssælu bygd, Dals. Jú, tey, sum hava sitið undir hesum bitum kunnu bara ásanna at handverkið og tann listaligi drátturin tosa sítt stumma mál saman á ein siðiligan, natúrligan hátt til gleði og fragd fyri tey, ið dagliga sita her og sanniliga eisini fyri tey, ið vitja. Meðan Óli var í Dali búði hann hjá Ridu og Sofus Johannesen í Putlhúsi faðir til Jógván Adolf, Vittus og Hans Marius. Jógván Adolf var lögtingsmaður og gamal drongur, Vittus býr í Dali giftur við Thurid og Hans Marius búði í Havnini og var giftur við Bergliót, dóttir Sigurd Joensen. Sofus Johannesen var deknur og teir, sum tóku við eftir hann, vóru Annfinn Johannesen, og Jóannes Johannesen(Jóannes í Dali). Annfinn var morbróðir Jóannes.

Góðadalur.

Alexandur røktaði í Góðadali eini 50 ár. Óli var mangan ferðina við faðir sínum og

røktaði. Alexandur doyði 1979, seksti níggju ára gamal. Tað vóru góðir dagar at ganga her. Tá ið tann eystari dalurin eitur Halgadalur, so kundi hugsast, at Góðadalur hevur borið heitið í heidnari tíð, Guðadalur og Altarið omanvert Góðadal hevur verið ein hørg. Annars er at siga, at Góðadalur er ein av teimum breiðastu dølunum í Føroyum.

Óli var tann seinasti, ið skar torv her 1957. Torvið á Góðadali var so avbera gott. Nesheidarnir í dalinum bera hetta heitið, tí skorið varð torv til Trøllanes. Nesmenn komu eftir torvinum, og fuglfirðingar fingi fugl ístaðin fyri. Sjálvandi skuldi tað verða torvkýrra, tá ið lagt varð at lendingingi við Smørgjógv. Tá ið leyparnir vórðu bornir oman, so varð altíð ein torva lögð í ein hyl dygst við lendingina, so menn vistu, hvussu nógv var leypar, ið nesmenn høvdu fingið. Tá ið trøllanesmenn fóru við torvinum, varð ród út til Geirhólm og rokin varð tikin omanav , og lagdur á Stapatánna á Kalsoynni, áðrenn farið varð um Kallin. Henda gongd í hesi sök er stak vøkur. Thomas í Toftum segði fyri faðir, at tað varð ikki skorið torv til Trøllanes eftir 1900. Thomas, sum var giftur við Fiufastir, doyði 1985, 98 ára gamal.

Tá ið Óli var tann seinasti, ið skar torv her, so varð hann hjálptur av abba sínum, Óla á Bakkanum. Hann bar burtur og segði, at tað vóru einir 40 leypar, ið komu undan. Ja, mangan var hugnaligt um hesar leiðir t. d. á hásummri. Tað vóru fleiri familjur í Fuglafirði, sum skóru torv um hesar leiðir. Í Buniá, sum bit siga, á Kalsoynni er bert ein steinur, sum verður kallaður fyri Sólsetursteinurin. Tá ið skuggin kom á henda steinin, so lögdu fólk torvarbeiðið frá sær og tóku seg niðanfrá. Tá var klokkan hálgum sjei á kvøldi. Tá ið tey komu niðan í Ryskihjalla, upp í Setrið, settu tey seg niður og drukku vatn av kelduni uppi í Setrinum. Her liggur enn ein koppur, sum fólk drekka av enn tann dag í dag.

Thurid

Tá ið 15 systkin skuldu hava hava mat og klæði upp á kroppin, so skuldi nógv orka til fyri at fáa hetta at legnast. Ja, mangan sat Thurid uppi út á náttina - bant og seymaði klæði til børnini. Eisini hendi tað seg, at pakki, eskja kom inn um gáttina, sum varð send til

teirra frá t. d. skyldfólki og kenningum. Jú okkurt av hesum skuldi snikkast til, so at tað sat, sum tað skuldi á kroppinum. Thurid var dugnalig til hendurnar og skuldu teirra børn ikki verða úrsýnd millum hini børnini í bygðini. Tey gingi altíð væl ílatin.

Tá ið tað kom til matin, so vórðu t. d. 4 breyð elt og bakað hvønn dag. Um summarið varð ofta lítið vatn í krananum, tí tey búðu so ovarliga í bygðini. Tá ið so klæðini vórðu vaskað, so mátti Thurid mangan um sumrini bera vatn úr Traðará í vaskigrýtina.

Óli minnst ongantið, at hann fór svangur í song. Onkuntið var heldur soltið undir lonini, sum so mangan tá á døgum, men fólk komu altíð undan á ein vakran hátt. Einum sinni, tá ið tey høvdu smátt á kistubotninum og Alexandur ikki hevði nakað arbeiði, ja, so hildu tey kvøldbøn og lögdu alt í Harrans hendur. Tóku eitt mannakorn og var skriftin á vegginum Sálmur 37 ørindi 25 av Dávidi: Eg ungur havi verið, eri gamal vorðin, men onga tíð eg sá ein rættvísan uppgivnan, ella børn hansara bidda breyð. Ja, løgið kann tað tykjast mangan, men skamma stund eftir hetta ringdi kaifútin og segði, at ein enskur trolari var komin til kai og hevði fingið um skrávuna. Alexandur varð boðsendur at koma at kava. Sum hugsað so gjørt. Fyri hetta arbeiðið fekk Alexandur 1400 kr. Hetta kom væl við

Sólrun og Óli.

Sólrun og Óli giftust 4. apríl 1964 og fingi 7 børn- 4 gentur og 3 dreingir. Sólrun er dóttir Helgu og Emil Toftegaard. Helga og greinskrivarin vóru tríménningar. Faðir, Theodor og Emil vóru tríménningar. Helga var dóttir Andreu og Símun Paula Klein. Foreldur Símun Paula vóru Elin og Hans Klein. Elin var abbasystir greinskrivaran, og Hans var ættaður av Strondum. Fýra systkin av kleinaslagnum komu til Fuglafjarðar: Hans, Stranda Kathrina- kona Poul Vesturi í Húsi, Nicolina -kona Magnus í Lon og Suffia - kona Símun Heindrik. Fleiri av teimum, ið eru komin undan hesari ætt, eru serliga musikalsk og ikki kann eg siga annað enn, at hjá Sólruni og Óla er hesin spunatráur eisini sjónskur, tá ið tað snýr seg um sang og tónleik. Ein ommudóttir teirra, Theresa, hevur sungið við í Danmarks radio børnekor, og fleiri av gentunum hava sungið við í Fuglafjarðar gentukóri. Helgi er heldur ikki sörur, tá ið tað snýr seg um at syngja og spæla t. d. harmoniku og orgul.

Hjartaliga til lukku við teimum áttati árunum

Frits